

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรเผ่าม้ง
ในเขตศูนย์พัฒนาโครงการหลวงอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายสมพันธ์ พาโสวงษ์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ กุญิน ศรีมงคล

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ สุทธสุภา

กรรมการ

นายฐานิสวรรค์ วงศ์ประเสริฐ

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ คุณหญิง ณ ลำปาง

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเผ่าม้งในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงอินทนนท์ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้ถูกต้องและตรงกับความต้องการของเกษตรกรที่แท้จริง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ มีทั้งเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกโครงการรวม 55 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ Mean, Percentage, Standard deviation, Maximum and Minimum.

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีอายุโดยเฉลี่ย 32.07 ปี หากพิจารณาในแง่ของการนับถือศาสนาแล้วจะเห็นได้ว่า มีเกษตรกรที่ได้หันไปนับถือศาสนาคริสต์มากขึ้น มีการขยายโบสถ์อันเป็นศูนย์รวมของชาวคริสต์ ในด้านการศึกษา เด็กในวัยเรียนมีโอกาสดำเนินการรับการศึกษาในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในชั้นประถมศึกษาจำนวนเด็กชายได้เข้าเรียนร้อยละ 100 ส่วนเด็กหญิงยังมีผู้ที่ไม่ได้เข้าเรียนร้อยละ 3.1 ซึ่งลดลงจากปี 2539 ที่มีผู้ไม่ได้เข้าเรียนถึงร้อยละ 5.9 สำหรับเกษตรกรที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา (ไม่มีการเปลี่ยนแปลง)

ได้เข้าเรียนร้อยละ 3.1 ซึ่งลดลงจากปี 2539 ที่มีผู้ไม่ได้เข้าเรียนถึงร้อยละ 5.9 สำหรับเกษตรกรที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา (ไม่มีการเปลี่ยนแปลง)

ในเรื่องของการควบคุมประชกรนั้นพบว่า เกษตรกรมีอัตราการเกิดลดลงจากร้อยละ 3.59 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 2.85 ในปี 2544 ในขณะที่อัตราการตายเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.26 ในปี 2539 เป็นร้อยละ 0.52 ในปี 2544 ส่วนในเรื่องของการย้ายถิ่นนั้น เกษตรกรไม่มีการย้ายถิ่น ในขณะที่ปี 2539 มีการย้ายถิ่นออกร้อยละ 1.53 จำนวนสมาชิกของครอบครัวโดยเฉลี่ย 7.05 คน ชาวบ้านมีอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่ การถือครองพื้นที่ทำกินเฉลี่ยต่อครอบครัวลดลงจาก 7.3 ไร่ในปี 2541 เป็น 7.19 ไร่ อย่างไรก็ตาม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเอกสารสิทธิการถือครองที่ดินแต่อย่างใด และระบบการปลูกพืชส่วนใหญ่ก็ยังเป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยว นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีขึ้นใน 5 ปีที่ผ่านมา

การผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรประสบกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ อาทิ ขาดความรู้ ขาดแคลนเงินทุน ราคาผลผลิตตกต่ำ ขาดตลาดรับซื้อผลผลิต วิธีป้องกันกำจัดโรคและศัตรูพืชที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้เกษตรกรยังประสบกับปัญหาอุปสรรคด้านความขัดแย้งกับหน่วยงานอุทยานแห่งชาติและชาวเมืองพื้นราบเกี่ยวกับด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะน้ำ ป่าไม้และที่ดิน

เกษตรกรมีความต้องการสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพ และไม้ดอกและพืชผักพันธุ์ใหม่ ที่มีคุณภาพ ด้านทานต่อโรคและแมลงสูง ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงระบบการเรียนการสอนในหมู่บ้านให้ดีขึ้น เพื่อลดจำนวนนักเรียนที่ต้องเดินทางไปเรียนในอำเภอจอมทองลง 2) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงควรสนับสนุนชนิดพืชปลูกที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรให้เกษตรกรปลูกและ 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐควรจัดสรรพื้นที่ทำกินและออกเอกสารสิทธิให้เกษตรกรในพื้นที่ เพื่อป้องกันปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าและทรัพยากรธรรมชาติ

Independent Study Title Socio-economic Change of Hmong Farmers in the Inthanon Royal
Project Development Centre, Chiang Mai Province

Author Mr. Somphanh Pasouvang

M.S (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee

Assoc. Prof. Katin Srimongkol	Chairman
Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa	Member
Mr. Thanit Wongprasert	Member
Assoc. Prof. Dusdee Nalampang	Member

Abstract

The research was aimed to study changes on socio-economic aspects, problems and suggestions of Hmong farmers in Inthanon Royal Development Project Centre . Furthermore, to improve of agricultural extension and developmental methods to corresponding to the farmer needs.

Fifty five farmers of Khunklang Village were studied by using questionnaire. The data analysis was done by using descriptive statistics as percentage, arithmetic mean, standard deviation, maximum and minimum value.

The research findings were found that all of the farmers were Hmong. Average age of them was 32.07 years old. They were believed different religions such as Buddha, Christian and spirits. The number of farmers who believe Christian were increasing by comparing a few years ago. Almost of children were got more chance in formal education. The number of pupils in school were increased, especially in primary school such as in 2001 the number of children which no school

decreased from 5.9 percent to 3.1 percent by comparing the year 1996 . However, males were got more chance than females. The farmers up to 30 years old were illiterate.

It was found that the birth rate was decreased from 3.59 percent to 2.85 percent, but the rate of death was increased from 0.26 percent to 0.52 percent. Nowadays, the farmers were stopped of migration by comparison of farmer migration. Farmer migration in 1996 was 1.53 percent. The average size of family was 7.05 persons. Almost of them were farmers, the average farm size was decreased from 7.3 rai to 7.19 rai per family. However, there was no change of farmers land authorities and cropping systems . Otherwise, it was found that farmer income was increased for the last 5 years.

The main problems in agricultural production were lack of agricultural knowledge, capital investment, low price of agricultural products and rare of market. They also lack of efficient methodologies in disease and insect protection. Furthermore, the conflict problems between the Hmong farmers and Inthanon National Forestry Conservation Unit and low land farmers on natural resources usage as forest trees, water and land use.

As regards farmer needs of extensional and developmental sponsor from Royal Project are the new species of flower and vegetable with high quality which enable anti-diseases and insects damage.

The researcher has the following suggestions: 1) The relevant Organization of the government should be improved the system of formal education on teaching and learning process to decrease number of children who travel to study in Chomthong District 2) Provide plant species which farmer needs to the villagers. 3) The relevant organizations of government should be provided and allowed land authority to farmers with the purpose to protect forest and natural resources problems.